1938 ий 12 июнь № 51 (434) Акше 5 ыр.

8-ше ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетар-шамыч, ушнызаǃ

Рвезе коммунист

ВЛКСМ Маробком ден Горком орган

ВЛКСМ-ын XX-шо ИДАЛЫКШЫМ ДОСТОЙНО ВАШЛИЙАШ

Вашке Ленинский комсомолын замечательный колымышо идалыкше шуэш. Комсомолец ден комсомолка-шамыч тиде юбилейым социалистический строительствын тӱрлӧ участкыштыжат у кугу сеҥымаш-шамыч дене вашлияш ямдылалтыт. Заводын цехлаштыже, колхозын пасулаштыже комсомолец-шамыч социалистический соревнованым да тудын высший формыжым — стахановский движенийым шарат. Молодежым коммунистический духеш воспитатлашлан нунын коклаште политико-воспитательный пашам саемден шогат. Молодежым по литкружокыш самообразовательный, самодеятельный, военно-физкультурный кружоклашке шупшын шогат.

Шукерте огыл ВЛКСМ-ын Центральный Комитетше ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш „Почет оҥам" ышташ пунчалын. Тиде „Почет оҥашке" технике ден производствым пален налме областьыште сай сеҥымашым ыштыше комсомольский групп, молодежный брагаде, цеховой, фабрично-заводской, колхоз-шамыч комсомольский организаций, самырык стахановец-тракторист, комбайнер, инженер да техник-шамыч пурталтын тӱҥалыт.

ВЛКСМ Обком бюрон пунчалже почеш „Почет оҥа" „Рвезе Коммунст" газетын страницешыжат ышталтеш. Тышке соревнованыште ончыл верым налше посна комсомолец, молодежный бригаде. политшкол, первичный комсомольский организаций-шамыч пурталтыт.

„Почет оҥаеш" кандидат-шамычым первичный организаций-шамыч выдвигатлымышт да ВЛКСМ райком, горком ден Обком-шамыч утвердитлымышт почеш пурталтыт.

Мемнан республикыште „Почет оҥаш" пурташлан ятыр достойный комсомолец-шамыч, тракторный отряд, первичный организаций да моло-шамычат улыт.

„Чогыт сорла" колхозын (Марий-Турек район) кукшӧ шурно лектыш верч кучедалше звенан звеноводшо комсомолка Капитонова Лидия шошо ага пашаште район кӧргыштӧ первой верым налын.

Марий-Турек МТС-ын Чимаева Анна йолташын вуйлатыме ӱдрамаш бригадыже пашам эн сайын ышта. Тиде бригадыште кажне трактористка тений кыдалаш шот дене 256 гектар гыч куралынат. Посна трактористка-шамыч Мамаева Мария, Чемекова Вера паша нормым эреак утыж дене темат. Сменыште 4,5 га олмеш 6—7 гектар гыч куралыт.

Морко МТС-ыште 29 самырык тракторист стахановец улыт. Посна комсомолец тракторист-шамыч паша нормым 200—250 процентлан темен шогат. 12 номеран тракторный отрядысе тракторист-шамыч Степанова Т., Гусев А., Краева Е., Павлов Л., Николаев Г. 4,5 га олмеш 11,5—13 гектар гыч куралыт. Ятыр стахановец-шамыч моло МТС-лаштат, колхозлаштат, фабрик ден заводлаштат улыт.

Каласаш кӱлеш, ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш соревнований чыла вере шарлыше огыл. ВЛКСМ райком-шамыч Марий-Турек, Оршанке да посна первичный комсомольский организаций-шамыч ВЛКСМ-ын 20 идалыкше лӱмеш соревнованым шарымаш деч ӧрдыштӧ шогат. Соревнованийыште стахановец-шамычлан полшымо олмеш, тӱрлӧ резолюций, решений обращений лукмаш дене заниматлат.

Марий-Турек МТС пеленсе ВЛКСМ комитет да тудын секретарьже Комелин самырык стахановец-шамычлан полыш пумашым организоватлен огыл. А райкомол МТС комсомольский организацийын стахановский движений да социалистический соревнованым нимолан йӧрдымын вуйлатымашыжым шинча гынат, тиде ситыдымашым кораҥдаш огеш полшо. Райкомол шкежат ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш шарыме соревнованийым огеш вуйлате. Ончыл стахановец-шамычын опытыштым молылан огыт передаватле.

ВЛКСМ Обкомын кресаньык молодеж отдел колхозный молодеж да МТС-ысе тракторист-шамыч коклаште соцсоревнований шарымашым вуйлаташ кӱлеш семын кызытат пижын огыл.

Ленинский комсомолын годовщинаже вашеш соревнований шарымашым конкретне вуйлаташ пижман. ВЛКСМ-ын 20 ийже лӱмеш социалистический соревнований шарымашым кажне кечын кумдаҥдаш, РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаште молодежын кушшо активистышым пеҥгыдемдаш.

Кажне комсомольский организацийын да комсомолецын задачыже—соревнованийыште ончыл верыш лекташ тыршыман. Соревнованийыште шеҥгалан кодшо-шамычлан полшыман да „Почет оҥашке" верешташ верч кучедалман.

Йошкар-Оласе 3 избирательный участкын агитаторжо Павлов йолташ Маргоргысо сторож-шамычлан избирательный законым умылтара.

Самырык избиратель-шамычын погынымашыже

10 июньышто Маргостеатреш Центральный 1 №-ан избирательный округысо самырык избиратель-шамычын Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидат Петр Михайлович Фуфыгин йолташым вашлийме лӱмеш предвыборный погынымашыже лие. Погынымашто 350 еҥ участвоватлен.

Предвыборный погынымашым ВЛКСМ Йошкар-Ола горкомын политучебо отдел вуйлатышыже Ларионов йолташ почеш. Совым кырен самырык избиратель-шамыч президиумыш сайлышт.

Пеш чот совым кырен почетный президиумыш калыкын эн йӧратыме вождьшо, Марий АССР Верховный Советыш первой кандидат **Иосиф Виссарионович Сталиным**, политбюром, ВЛКСМ ЦК секретарь Косарев йолташым сайленыт.

Саламлыме мут 5-ше школышто тунемше-пионер-шамычлан пуалте. Пионер-шамыч лӱм дене пионерка Васенева йолташ самырык избиратель-шамычлан пионерский саламым каласыш да пеш сайын ойлен нуным шушаш союзный ден автономный республикласе Верховный Советыш сайлымаш дене поздравитлыш.

РСФСР Верховный Совет депутатыш баллотироватлалташ регистрироватлыме Василий Михайлович Архипов ден Марий АССР Верховный Совет депутатыш регистрироватлыме П. М. Фуфыгин йолташ-шамыч верч шушаш сайлымаште йӱклаш ӱжын, милиций пашаеҥ Федотов, 8-ше избирательный участкын самырык избиратель-шамычат Рыбаков, Лукоянова, Раюкова, Егошин, кермыч заводысо комсомольский организаций лӱм дене Милюшина, ВЛКСМ Маробком секретарь Кондратьев, ВКП(б) горком инструктор Тукманов йолташмыт выступатлышт.

Погынымаште Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидат П. М. Фуфыгин йолташ выступатлен,

—Мыйым, — манеш—Фуфыгин йолташ,—Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан выдвигатленыт. Тиде калыкын пеш кугу доверийже. Тиде доверийым мый честь дене оправдатлем.

Погынымаште Йошкар-Оласе самырык избиратель-шамычлан коммунист ден беспартийный-шамыч блок верч, Марий АССР Верховный Советын первой депутатше **И. В. Сталин, В. М. Молотов** йолташмыт верч Архипов ден Фуфыгин йолташ-шамыч верч голосоватлаш ӱжмӧ обращенийым приниматлыме.

КУАНЫМАШ ДЕН ВАШЛИИМАШ

10-шо июньышто ПЛТИ-ын актовый залешыже кӱртньӧ корнысо 2-ан да Йошкар-Ола 3-ан избирательный округысо самырык избиратель-шамычын депутатыш кандидат-шамыч вашлийме лӱмеш погынымашыже лие. Погынымаште 350 еҥ лийын.

Погынымаш президиумыш 10 еҥ сайлалтеш.

Погынымаш чот совым кырен почетный президиумыш Иосиф Виссарионович Сталин, Молотов, Калинин, Ежов, Ворошилов, Каганович, Микоян, Андреев, Чубарь, Жданов, Тельман, Косарев да Хозе Диас йолташмытым сайла.

Погынымаште милиций пашаеҥ Скоблев, Чернякова (Рабфак), Акаев йолташмыт выступатлышт. Нуно тыге ойлышт:

—Кӱртньӧ корно 2-ан избирательный округысо избиратель-шамыч посна весела жапым преживатлена. Мо гай кугу куанымаш. Мировой пролетариатын вождьшо Сталин йолташ МАССР Верховный Советыш депутатлан мемнан округеш баллотироватлалташ согласийым пуэн.

Депутатыш кандидат Беляев йолташын выступатлымыжым зал чот совокырен вашлие.

ВКП(б) Обком секретарьын пашам шуктышо Михаил Васильевич Архипов выступатлыш.

—Советский молодежын веселан да пиялан илымашыже—тиде Кугу Социалистический Октябрьский революцийын сеҥымаш результатше,— манеш Архипов йолташ,—мемнан советский молодеж теҥгече палыме огыл ыле гын, таче тудын лӱмжӧ эл мучко шергылтеш, чыла калыклан палмыже лиеш. Советский молодеж шке элжым йӧрата да тушман деч арален шога. Тудо Верховный Советыш сайлыме кечым у призводственный показатель-шамыч дене вашлиеш да шке йӱкшым тудлан пуа — кӧ пиялан, весела илышым, кӧ канаш, тунемаш, паша ышташ правам пуен.

Погынымаште лийше избиратель-шамыч Йошкар-Оласе да республикысе чыла самырык избиратель-шамычлан единодушно обращенийым приниматлышт да калыкын эн йӧратыме вождьшо Сталин йолташлан саламлыме писмам колтеныт.

96

МАССР ВЕРХОВНЫЙ СОВЕТ ДЕПУТАТЫШ КАНДИДАТ-ШАМЫЧ

Чирковский избирательный округ

Арсений Васильевич ДОМРАЧЕВ

Арсений Васильевич Домрачев У-Тор'ял район, Маркелово ялыште, кресаньык ешеш 1890 ийыште шочын. 14 ияш йоча, тудо торговец Шустов дек тарзылан пура. Эксплоатаций чытен кертдымаш лиймылан Арсений Васильевич

торговец Шустов деч куржеш. Тидын деч вара тудо Москошто дворниклан, а вара истопниклан ышта. 1915 ий гыч 1917 ий марте империалистический сарын фронтыштыжо лиеш. Февральский революций деч вара Уральский 112-шо полкышто полковой комитет председательлан сайлалтеш. Умбакыже—Корнилов ваштареш кучедалмаште ранитлалтеш, вара йорло-шамыч комитетыште пашам ышта. 1918 ий гыч 1921 ий марте Йошкар Армий радамыште восточный ден южный фронтлаште участвоватлен.

Демобилизаций деч вара тудо мӧҥгыжӧ пӧртылеш, тыште РОНО вуйлатышылан ышта. 1921 ий пытартышыште У-Тор'ял волостной милиций начальниклан назначатлалтеш. Милиций органлаште Домрачев йолташ 17 ий пашам ышта.

1923 ийыште Домрачев йолташ ВКП(б) кандидатыш пура, а 1925 ийыште партий членыш кусаралтеш. Марий республикын районлаштыже ыштыме жапыште Арсений Васильевич ВКП(б) райком членлан, райисполком президиум членлан ятыр гана сайлалтын.

1936 ийыште СССР НКВД Домрачев йолташым бандитизм ден уголовно преступность ваштареш самоотверженно кучедалмыжлан именной шагат дене премироватлен. 1937 ийыште СССР правительстве тудым Красная Звезда орден дене наградитлен.

Чирковский Окружной избирательный комиссий Арсений Васильевич Домрачевым йолташым Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан регистрироватлен.

Лаж'яльский избирательный округ

Екатерина Павловна ЯМБАРШЕВА

Екатерина Павловна Ямбаршева 1917 ийыште Шернур район, Койсола ял совет, Шунсола ялеш шочын. Тудын ачаже Кугу Октябрьский революций деч он-

чычат, варажымат мланде пашам ыштен да ик мардан илен.

Екатерина Павловна тӱҥалтыш школыш 9 ияш кая, тудым сайын тунемын лектеш. Варажым тунемын огыл. 1931 ийыште тудын ачаже полшымыжо дене ялыштыш колхоз организоватлалтеш. Екатерина Павловна эн первойжым рядовой членлан шотлалтын. Колхоз пашам чот йӧратен ыштен, санденак тудым районный колхозный школыш тунемаш колтеныт.

1937 ийыште Ямбаршева йолташым „Йошкар шӱдыр" колхоз председательлан выдвигатлат. Тудо колхозым пеҥгыдемдаш да ончыл радамышке луктыш колхоз председательлан первой кече шогалмыжгычак уло вийже дене пижын. Икмыняр пашам ыштымек, 1937 ий сентябрыште райзо Екатерина Павловнам колхозный кадрым ямдылыме республиканский курсыш тунемаш колта. Кум тылзе гыч курсым тунемын лектеш да адак колхоз вуйлатыме пашашкак пӧртылеш. Кызыт Екатерина Павловна „Йошкар шӱдыр" колхозын председательже.

Лаж'яльский избирательный округысо шемер-шамыч Екатерина Павловна Ямбаршева йолташым Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан выдвигатлышт. Окружной избирательный комиссий тудын кандидатуржым Лаж'яльский избирательный округышто регистрироватлен.

Шеклянурский избирательный округ

Николай Алексеевич ДУНАЕВ

Николай Алексеевич Дунаев йолташ 1908 ийыште Йошкар-Ола район, Медведево ял совет Митюково ялеш шочын. Октябрьский революций жапыште тудо 9 ияш гына ыле. Тӱҥалтыш школышто тунемын.

1930 ийыште Дунаев йолташ комсомолышко пура. Тиде ийыштак шыжым тудым Йошкар Армийышке налыт. Йошкар Армийыште Дунаев йолташ шке образованийжым кӱшкырак нӧлталаш тыршыш. Армий гыч толмекыже Николай Алексеевичым колхоз председательлан сайлат. Дунаев йолташ 3 ий годым „Ударник" колхозым вуйлата. Пашам моштен ыштымыжлан тудым Медведево ял совет членлан сайлат. Ял совет пленум Дунаев йолташлан полеводческий секцийым вуйлаташ поручитла. Николай Алексеевич тиде пашамат честне шуктен шога. Тудо жапыштак шке колхозыштыжо комсорглан ышта, комсомолец - шамычым политик шотышто воспитатла. Комсомол пашаште тыршымыжлан кӧра Дунаев йолташым ВЛКСМ Йошкар-Ола райком бюро членыш сайлат.

1936 ийыште Дунаев йолташым Горький олашке техник-полеводлан тунныктымо школышко тунемаш командироватлат.

Горький гыч толмекыже Дунаев йолташым Йошкар-Ола район, Цибикнур ял совет „Йошкар Пиштер" колхозышко председательлан сайлат. „Йошкар Пиштер" колхоз Цибикнур ял советыште эн почеш кодшо колхоз ыле. Тиде колхозым йол ӱмбаке шогал-

таш Дунаев йолташлан вийым кугун пышташ логалын. „Йошкар Пиштер" колхоз тудын вуйлатымыже почеш организационнозанлык шотышто пеҥгыдемын, экономике шотыштат кӱшкӧ нӧлталалтын.

Кызыт Николай Алексеевич, „Йошкар Пиштер" колхозын председательже, республиканский колхоз школышто тунемеш. Тудо ВЛКСМ райкомын членже.

Кокшамарский избирательный округ

Пелагея Федоровна ЛАСТОЧКИНА

Пелагея Федорова Ласточкина 1912 ийыште Марий АССР, Звенига район, Сидельниковский ял совет Сидельниково селаште, батрак ешеш шочын.

Тудын илыме селаштыже 1930 ийыште Тельман лӱмеш колхоз организоватлалтын. Ласточкинан ешыже первой кече гычак колхозыш пурен. Тудо жап гыч Ласточкина йолташ эреак колхозышто ышта.

Ончыч дояркылан ыштыш, а 1936 ий гыч презым онча. Волыкым куштымаште Ласточкина йолташ сай паша образецым ончыктен. 1937 ийыште тудо 85 презым ончен куштен, тудын ончымо ик презат колен огыл.

Пашам образцово, стахановски ыштымыжлан Ласточкина йолташым колхоз ден район организаций-шамыч ик кана веле огыл премироватленыт. Ласточкина йолташ колхозник-ударник-шамычын областной совещаныште участвоватлен.

1937 ийыште Ласточкина йолташ 535 трудоденым ыштен налын.

СССР Верховный Советыш сайлымаш годым Ласточкина йолташ Сидельниковский участковый избирательный комиссийын активне членже ыле.

ВЛКСМ членыш Ласточкина йолташ 1935 ийыште пурен да комсомол радамыште пашам активне ышта. Шемер-шамычын погынымашлаштышт Ласточкина йолташым Марий АССР

Верховный Совет депутатыш кандидатлан выдвигатлыме почеш, Кокшамарский 74 № избирательный округысо Окружной избирательный комиссий Пелагея Федоровна Ласточкина йолташым Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан регистрироватлен.

Помарский избирательный округ

Ирина Васильевна ЯНАЕВА

Ирина Васильевна Янаева 1916 ийыште Марий АССР, Звенига район, Помар ял совет Березники ялыште, йорло марий кресаньык ешеш шочын.

1931 ийыште колхозым организоватлыме кече гычак Янаева йолташым ешыже колхозышто шога. Янаева йолташ колхозный пашаште кушкын.

1933 ийыште колхоз Янаева йолташым курсыш колтен, курсым тунем пытарыме деч вара тудо шкенжын „Ленин корно" колхозыштыжо фермыште скотницалан ышта.

Янаева йолташ шке колхозыштыжо кӱкшӧ урожай верч кучедалше звенам организоватлен. Пашам ударне ыштымыжлан Янаева йолташым ятыр гана премироватленыт.

1938 ий январьыште Янаева йолташ Ленинский Коммунистический Молодеж Союз членыш пурыш.

Янаева йолташ колхозын ик эн сай физкультурницаже. Физкультурник-шамычын республиканский соревнованийыште Янаева йолташ гранатым кышкымаште первой верым налын.

* * *

Помарский 69 № избирательный округысо Окружной избирательный комиссий Ирина Васильевна Янаева йолташым Марий АССР Верховный Совет депутатыш кандидатлан регистрироватлэн.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ИЛЫШ

Ситыдымашым кызытак тӧрлатыман

5-ше июньышто Марий-Турек районысо комсомольский активын погынымашыже эртыш. Погынымаш ВЛКСМ Маробком III-шо пленумын итогшо нерген докладым колышто. Доклад почеш прениийыште 10 еҥ выступатлен.

Прениийыште кутырышо-шамыч ВЛКСМ Обкомын III-шо пленум решенийже жапыште лектын да тудо практик пашаште кугу полышым пуа, манын ойлышт. Прениийыште выступатлыше-шамыч Хлебниковский МТС пелене комсомольский организацийын РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаште ситыдымын участвоватлымыже да Пиштанский ял совет кӧргыштӧ 20 избирательым избиратлельный спискыш пуртыде кодымым ончыктышт.

Район кӧргыштӧ радио питане ден радиоприбор уке дене 31 радио гыч 5 радиоустановко гына пашам ышта. Сельпо председатель комсомолец Мамаев йолташ радио приборшамычым кондаш ок тырше.

Посна комсомольский организаций — „Свободный путь", Ленин лӱм, „Горт-Кизели", Свердлов лӱм, молат чытыдымын начарын кушкыт.

Хлебниковский МТС пелене комсомольский комитетын ожнысо секретарьже калык тушман Соловьев несоюзный молодежын комсомолыш пурышашыжым искусственне чараклен шоген да тракторист-шамычым чылаштымат „неграмотный улыда", манын кандидатыш гына пуртылын. А ВЛКСМ райкомын ожнысо секретарьже калык тушман Милочкин комсомольский организацийым шалатен, Соловьевым арален шоген.

Калык тушман-шамыч кызытат тӱрлӧ семын вредитлаш тӧчат „Гудок" колхозышто 4 июньышто поджогым ыштен, 10 суртым йӱлалтеныт.

Прениийыште кутырышо-шамыч тыгак ВЛКСМ Обкомын ожнысо кресаньык молодеж отдел вуйлатыше Рыбаковын пашам начар ыштымыжым ончыктышт. М.-Турек районыш командировкыш толмекыже тудо 17 кече илен гынат, комсомольский организацийлан нимогай полышым пуен огыл.

ВЛКСМ райком политический шотышто сомнительный улмыжлан Колобовым комсомол радам гыч луктын улмаш. ВЛКСМ Обком бюро тудын апелляцийжым ӱмбач гына ончен ат комсомолыш йоҥгылыш восстановитлен.

Погынымаш комсомолец-шамычым бдительный лияш, тушманын чыла происказымат шалаташ ӱжӧ.

Эр.

Морко районысо актив погынымаш гыч

6 июньышто Морко селаш районный актив-шамыч погынымаш эртыш. Погынымаште ВЛКСМ Обком III пленумын пунчалжым лончылымо. Докладым ВЛКСМ Обкомын первой секретарьже Рябчиков йолташ ыштыш. Тудо Морко районысо комсомольский организацийын избирательный кампанийлан ямдылалтмыже нерген, тугак моло районысо комсомольский организаций-шамычын пашашт нерген раш ончыктыш.

Погынымаште выступатлыше-шамыч критик ден самокритикым чот шарышт.

ВЛКСМ ЦК V пленумын да ВЛКСМ Обком III пленумын пунчалыштым единодушно келшышылан, шке жапыште лукмо манын ончыктышт.

РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаште 156 комсомолец агитаторлан, шӱдӧ дене чтецлан, 10 дене доверенныйлан пашам ыштат. Теве сай агитатор-шамыч: „Пайгатнур"—Тимаев, Меньшаков, „Планур"—Павлов, Белов, „Буртем"—Рыжов, молат улыт. Тыгак доверенный-шамыч кокла гыч Нурумбальский избирательный участке—Васильев йолташ пашам сай ышта. Избирательный закон туныктымаш дене 224 избирательым туныктен луктын, 64 занятийым, 62 кана йӱкын газет лудмашым эртарен, 13 номер пырдыж газетым луктын.

Но туге гынат, районышто чыла избирательым избирательный закон туныктымаш дене авалтен шуктымо огыл. Посна комсомольский организаций-шамыч тиде пашаште шӱдырнылыт. Семи-сола ял совет „Тумер" колхозышто (агитатор—Мамаев), Кинер ял совет „Ленинград" колхозышто (Емельянов, Краснов), Марий Кужер ял совет „Онар" колхозышто (Кушаев) ик-кок занятийым гына ыштеныт да тудыжымат формальне гына эртареныт. Тыгак „Ямбатыр" колхозышто Алексеев айдалийже, манын занятийым эртара. А Весшӱргӧ ял совет „Немец сола" ден „Юбилей" колхозышто кок арня лиеш занятий уке. Агитатор Димитриев ден Николаев йолташмыт вес колхозыш ревиз ышташ гына каеныт.

Южо комсомольский организаций-шамыч шаланымашке шуын. Кугу кожла ял совет „Куатле" ден „Кожла ял" организацийыште ни собраний, ни политучебо ок эртаралт, „Кожла ял" комсомольский организаций секретарь Соколов Иван шкежат 31 тылзылан членский взносым тӱлен огыл. Комсомолец-шамыч членский взносым 3—4 ий ден тӱлымашышт уке. Избирательный законым огыт тунем. Пелэ кыдалаш школышто туныктышо-комсомолец ятыр улыт, но комсомольский организацийлан полышым огыт пу. Учитель-комсомолец Путникова шкежат 2 ийлан членский взносым тӱлен огыл.

Комсомолыш пуртымаш кодшо жап деч саемын гынат, район кӧргыштӧ 176 колхоз уло гын, 69 колхоз пелен гына комсомольский организаций уло. Ӱдрамаш молодеж кокла гыч комсомолыш пуртымаш пешак начар кая. Райкомол инструктор Семенов йолташ комсомольский организацийлан практический полышым пуен ок шого. „Калинин" колхозышто 25 ӱдыр уло, тужеч иктат комсомолка уке. Политучебо тиде жапыште ок эртаралт. 1934 ий деч вара „Патыр" колхозышто ик комсомолецат ушнен огыл. Избач-шамыч пашам огыт ыште. РОНО политпросвет инструктор Петров Иван мыняр избач улмымат огеш пале. Садланак избач-шамыч избирательный законым туныктымо деч ӧрдыштӧ улыт.

Райкомолат избирательный закон туныктымаште агитатор-шамычлан кӱлеш семын полышым огеш пу, семинарым ок эртаре.

Погынымаште ВЛКСМ Обкомын выборлан ямдылалтмаште шагал полшен шогымыжым раш ончыктышт. Теве ВЛКСМ Обкомын инструкторжылан Смирнов Морко районыш толынат, 10 кече илен, но комсомольский организаций-шамычлан практический полышым пуэн огыл, проверке дене гына жапым эртарыш.

Морко районысо комсомольский организацийыште улшо йоҥгылыш-шамычым тӧрлаташ, революционный бдительностьым эше кӱкшӧ нӧлтен, калык тушман-шамычым куклен пытараш уло вийым пыштен кучедалман.

Волков Сидыр.

Организацийна кушкеш

„У шинур" колхозышто (Кужеҥер район) комсомольский организацийым 1937 ий декабрь тылзыште гына организоватлыме. Комсомольский организаций первой кече гычак колхозлан полшаш тӱҥале. Колхоз член-шамыч коклаште массово-воспитальный пашам эреак ыштыме дене паша дисциплине кӱшкӧ нӧлталалте.

Комсомольский организацийыште ончыч 4 еҥ веле ыле гын, кызыт 7 комсомолец шотлалтеш. Комсомольский погынымаш жапыште лиеш, политучебым план почеш тылзыште 3 кана эртаралтеш. Комсомолец-шамыч, тугак несоюзный молодежат политзанятыш ямдылалтын коштыт.

РСФСР ден Марий АССР Верховный Советыш сайлаш ямдылалтмаште комсомольский организаций активне участвоватла. Комсомолец-шамыч колхозник-шамыч коклаште агитмассовый пашам сайын ыштат.

Комсомольский организацийын инициативже почеш колхоз пелен физкультурный кружокым организоватлыме да спорт инвентарьым налме.

Туге гынат, комсомольский организацийын ситыдымашыже шуко уло. Комсомольский организаций пеш эркын кушкеш. Несоюзный молодеж кокла гыч комсомол радамыш шупшмо паша ок ышталт. Тиде пашам кызытак тӧрлаташ пижына.

Комсорг—**Д. Каменщиков.**

ВЛКСМ-ын 20 ИИЖЕ ЛӰМЕШ

СОРЕВНОВАНЬЫШТЕ ОНЧЫЛ ВЕРЫШ ЛЕКШАШ ВЕРЧ КУЧЕДАЛЫНА

Мый Марий-Турек МТС-ште кум ий пашам ыштем. Первой ийыште тракторист-калан, кок ийым ӱдрамаш тракторный бригадын бригадиржылан ыштем.

Тений пашаш лекме деч ончыч мемнан 1 №-ан бригаде ден 3 №-ан ӱдрамаш тракторный бригаде социалистический соревнованьыш ушнен, социалистический договорым ыштышна. Тыгак трактористка-шамыч индивидуальне социалистический договорым ыштеныт.

Кызыт пар куралмаште шкенан ӱмбак налме обязательствынам шуктышаш верч виян кучедалына. Тачысе кечылан МТС-ште мемнан 1 №-ан ӱдрамаш тракторный бригаде эн ончыл бригадылан шотлалтеш. Ик тракторлан кокла шот дене 256 га гыч куралын улына.

Мемнан бригадыште эн сай ударница-стахановкалан Мамаева Мария Ивановна, Чемекова Вера Федоровна йолташмыт шотлалтыт. Нуно коктынат Октябрьын ровесникше улыт. Трактористкалан кум ий пашам ыштат. Тений Мамаева йолташ 161 гам, Чемекова Вера 137 гам куралыныт. Нуйын ик сменыште 4,5 га олмеш 6—7 га гыч куралыт. Тракторым кажне кечын эрыктат, тугак машина частьым арален кучылтыт. Саллан мемнан бригадыште трактор пудыргымо случай ик канат лийын огыл. Кызыт Мамаева ден Чемекова йолташ-шамыч комсомолыш пураш ямдылалтыт.

Культурно-массовый паша ыштымаште МТС директор пеш шагал полша. Мемнан бригаде о н ч ы л бригадылан шотлалтеш гынат, дирекций мланна нимогай полышымат ок пу. А теве 12 №-ан Кузьминыхын бригадыжлан патефоным, адак моло кок бригадылан гармонь гыч пуэн.

ВЛКСМ райком пашаеҥ-шамыч мемнан ӱдрамаш тракторный бригадыш ик к а н а т толын тошкалын огыт ул, сандене мемнан кузе паша ыштымынам, могай сигыдымашна уло, огыт пале.

Ончыкыжо МТС дирекций да ВЛКСМ райком мемнан ӱдрамаш бригадылан стахановский метод дене паша ышташ чыла условийым ышташ да мланна кечын полшен шогышаш улыт.

Ме трактористка-шамыч Ленинский комсомоллан 20 ий т е м м е пайремжылан адак шкенан ӱмбак налме обязательствым честь ден шукташ пижына. Марий-Турек МТС-ште да чумыр Марий республикыште соревнованьыште ончыл верыш лекшаш верч кучедалына.

Марий-Турекский 1 №-ан ӱдрамаш тракторный бригадын бригадирже—ЧИМАЕВА АННА ВАСИЛЬЕВНА.

КӰКШӦ ПАША ЛЕКТЫШЫМ ПУАТ

Морко МТС-ыште ыштыше комсомолец-тракторист-шамыч такыр куралмаште кӱкшӧ паша лектышым пуат.

12-шо №-ан тракторный отрядыште комсомолка Степанова Т. кажне сменыште паша планым 200-300 процентлан тема. „ХТЗ" трактор дене нормо почеш 4,5 га олмеш тудо 11,5 гам куралеш. Краева Е. ден Павлова Л. йолташмыт паша нормым 200-220 процентлан темат. Тугак Николаев йолташ „ХТЗ", „НАТИ" трактор дене кечеш 8 га олмеш 13 гам куралеш.

10 №-ан ӱдрамаш тракторный бригадыште трактористка Иванова Д. И. куралмаште ончыл верым налын шога. Иванова йолташ 1937 ий гыч стахановкалан шотлалтеш. Кызыт тудым Марий АССР Верховный Совет депутатыш баллотироватлалташ Арынский избирательный округеш регистрироватлыме.

Алексеев И.

97

Совет Ушемыште

23 У УГОЛЬНЫЙ ШАХТ СТРОИТЛАЛТЕШ

РСФСР Верысе Промышленность Калык Комиссариат тений 23 у угольный шахтым строитлаш тӱҥалеш. Орджоникидзе крайыште, Оренбургский областьыште да Башкирийыште 3 шахт гыч ышталтеш, Ростов, Смоленск, Тульск, Рязанск областьлаште да Бурято-Монголийыште 2 гыч, моло вереат тугак. Шахтым 1939 ийыште пашаш шогалташ палемдыме.

23 у шахтым ыштыме дене верысе промышленностьын топливный рессурсшо кок гана шукемеш. Нине шахт-шамыч идалыкыште ик миллион тонн нарешӱым пуаш тӱҥалыт.

Кугу мардеж дене кучедалмаш

Северный Теҥыз корно Главный Управленийыште 8 июньышто налме радиограмме Чукотский национальный округысо Певеке населенный пунктысо калыкын самоотверженне пашаштым ончыкта.

Полярный авицийын „СССР-н 174" кок моторан самолетшо, тудо тышке избирательный матерялым конден, волен шичмешке икмыняр жап гыч, кугу мардеж дене авыралтын. Иеш корь дене пенгыдемдыме машинам кӱрлын да Чаунский губаш нангаяш тӱҥалын. Тунамак толын шушо Певекеште илыше-шамыч пеш нелэ условийыште самолетым шулдыр гоч савырнен кудалтыме гыч утареныт.

Кугу мардеж ваштареш самоотверженный кучедалмаш 7 часышке шуйнен. Тиде жапыште самолетым сер гыч 500 метрлан нангаен. Певекеште илыше-шамыч пыкше гына шога шулдыр йымак кокымшо тракторым шынденыт да пурла шулдыр йымаке 10 бочко керосиным. Чаунский губаште кок метран ийым руен ий рожым ыштыме. Тушко самолет шассишке канатым пенгыдын кылтыме пырля ден якорьым пыштыме.

Катастрофым чарен кертме.

Комбинированне традиционный эстафет эртаралтеш

Оборонэ наркоматын физический подготовко отделже Совет Ушем Герой Н. П Камавин лӱмеш комбинированне традиционный эстафетым эртара.

Тиде эстафет физкультурник - шамычын ик эн оҥай спортивный соревнований лиеш.

18 июнь эрдене Покровский-стрешневеш первой этаплан старт пуалтеш. Эстафетым ӱдрамаш - шамыч 1 километрыш куржмаш дене тӱҥалыт. Щукино ял лишан нуно тудым гребец-ӱдрамаш - шамычлан пуат. Нуно тыгаяк растояньым Моско-енер ден каят. Кумышо этапыште 5 километр кужытышто эстафетым куржталше пӧрьеҥ-шамыч нангаят. Нуно шке черетышт дене 20 километран дистанцийыш кайше велогонщик-шамычлан пуат, 5-ше этапыште нуным „шонго" (35 ий деч кугу) велосипедист-шамыч ваштaлтат, тылеч вара велосипедистка - ӱдрамаш- шамыч каят, нунын корнышт—10 километр. Пытартыш деч ончыч адак гребец-шамыч участвоватлат да пытартыш—кандашымше-эстафетым полный военный снаряжениян курыжталше-шамыч (оборонэ наркоматын начальствующий составше) нангаят.

Соревнованийын Главный судьяжлан Совет Ушем Герой Н. П. Каманин пригласитлалтын.

ФУТБОЛ

ЙОШКАР-ОЛА—КАЗАНЬ

9-ше июньышто „Динамо" стадионеш Йошкар-Ола „Динамо" ден Казань 2-шо „Динамо" футбольный командын встречышт лие.

Первой таймыште Йошкар-Ола динамовец-шамыч наступатлаш тӱҥальыч да 23 минутышто счетым почыч. Тылеч вара 10 минут жапыште адак кок мячым пуртышт. Первой таймыште 3:0 счет дене Йошкар-Ола динамовец-шамыч модын нальыч.

Кокымшо таймыште модыш чотырак талышныш. 5 минут жап гыч Казаньын капкашкыже адак ик мячым пуртышт. Тиде деч вара Казань Динамовец пеш чот наступатлаш тӱҥальыч. 15 минут жапыште Йошкар-Олан капкаш 2 мячым пуртышт. Йошкар - Ола „Динамо" команде Казань команде деч 4:2 счет дене модын нале.

М. Смирнов.

Физкультур кружокын пашажым саемдыман

Кодшо ийын „КИМ" колхозеш (Шернур район) физкультурный кружокым организоватлыме ыле. Туге гынат физкультур ден спорт пашам ончышо райисполком пеленсе уполномоченный Эштыков йолташын эркын тарванылмыже дене тенийсе кеҥеж сезоныштo физкультур кружок пашам начар ышта. Эштыков йолташ колхоз пеленсе физкультурный кружок-шамычым ок вуйлате.

„КИМ" колхоз пеленсе физкультурный кружокышко членлан 15 еҥ возалтын. Но физорг Семенов йолташ физкультурный кружокым ок вуйлате. Футбол ден волейбол налаш колхоз правлене оксам ойырен ыле, тиде оксам Семенов шканже гына кучылт пытарыш.

С. М. Исаков.

Капиталист эллаште

ЧЕХОСЛОВАКИЙЫШТЕ АНТИФАШИСТСКИЙ ВЫСТУПЛЕНИЙ ВИЯҤГЕШ

Кажне кечынак пӱтынь Чехословакий мучко антифашистский выступлений волна вияҥ шога. Чехни, Славакин да Моравинын тӱрлӧ пунктлаже гыч антифашистский партий демонстраций ден пырля выступатлыме нерген увер пура.

7 июньышто Глубоцк олаште (Судето-немецкий область) немецкий молодеж чыла антифашистский союз шуко тӱжем член-шамычын демонстрацийышт лийын. Тудо Чехословакийын независимостьшо верч, германский фашизмын агрессийже да тудын генлейновский агентуржо ваштареш кучедалме лозунг дене эртен. 12 июньышто лийшаш муниципальный сайлымашын кумышо туржылан ямдылалтме дене пырля Северный чехийын тӱрлӧ пунктлаштыже коммунистический партий ден Чешский социал-демократ партий организоватлыме совместный предвыборный погынымаш ден митинг лиеден. Унчин олаште шуко еҥан погынымаште коммунист ден немецкий социал-демократический партийын представительышт выступатленыт. Полубни олаште тӱжем наре еҥ погынымаш собране лийын, собранийым коммунист, чешский социалист ден социал-демократ-шамыч организоватлевыт. Погынымаште ойлышо немецкий социал-демократий представитель-шамыч коммунист-шамыч дене ыштыме единый фронт верч ойленыт.

Токиосо китайский посольство шке деятельностьшым чарна

Китайский правительствын решенийже почеш, Токиошто улшо китайский посольство 11 июнь гыч шке деятельностьшым чарна. Правительствене увертарымаште ончыкталтеш: китайский дипломатический ден консульский представитель-шамыч военне действий тӱҥалмекат Япониеш кодын китайский граждан-шамычын интересыштым аралыме шотышто, лийме почеш, шке обязанностьыштым шуктен шогаш тыршеныт. Туге гынат, китайский консульствым корандышашлан японский власть-шамычын эртарыме провокаций политикыштын, варажым китайский посольство шотыштат кучылтмо.

Мексикаште генерал Седильон фашистский мятежшым пытарыме

„Дейли Уоркер" газетын Мексик (США) гыч увертарымыже почеш, мексиканский правительстве генерал Седильон фашистский мятежшым пытарен. Сан-Луис Потоси штатыште колтымо войска кӱрылтын. Штатыште тыгылай составан гарвизон гына кодын. Предварительне увертарыме почеш, мятежник-шамыч ваштареш кучедалме военне действиеш 500 наре мятежник да правительствене войска гыч 100 салтак колен. Умбакшым газет возен, генерал Седильолан германский агент Фон Мерк дамолат активне полшеныт. Январьыште Мексикашке вич германский офицер толыныт, нуно Седильошто лийыныт да тудын дене мятеж тӱҥалмаш жап нерген каҥашеныт. Кызыт мексиканский правительстве фашистский восстание лийын кертшашым шотыш налын пӱтынь эл мучко пашазе-шамычым военне пашалан туныкташ тӱҥалын.

Избиратель-шамычлан полыш

ГОЛОСОВАТЛЫМАШ КУЗЕ ЭРТАРАЛТАШ ТӰҤАЛЕШ

Союзный ден автономный республикласе Верховный Советыш сайлымаш кажне республикыште установитлыме кечыште 6 шагат эр гыч 12 шагат йӱд марте эртаралташ тӱҥалеш.

СССР Верховный Советыш сайлыме семынак республик Верховный Советыш сайлымашат избирательный участке-шамычлан шеледыман избирательный округлаште эртаралтеш. Кажне избирательный участкыште голосоватлаш посна помещение ойыралтеш.

Кажне избиратель личне голосоватла. Тидылан тудо голосоватлаш ямдылыме помещеньыш пура. Тыште тудо участковой избирательный комиссийын секретарьжылан але членжылан паспортым, але профсоюзный билетым, але личностьым ончыктышо моло документым ончыкта, а вес вер гыч толшо да избирательный спискыш пуртыдымо граждан-шамыч „голосоватлаш правалан удостоверенйым" ончыктат.

Избиратель окружной избирательный комиссийыште регистрироватлыме депутатлан кандидат - шамычын фамилийыштым печатлыман избирательный бюллетеньым налеш. Бюллететь пелен избиратель установитлыме образецан конвертым налеш.

Голосоватлымаш автономный республикыште, мутлан, Марий АССР-ыште эртаралтеш гын, избиратель кок бюллетень ден кок конвертым налеш: РСФСР Верховный Советыш кандидат фамилиян ошалге-канде бюллетень (тугак конверт), Марий АССР Верховный Советыш кандидат фамилиян ош бюллетень (тугак конверт). Кок бюллетень ден кок конфертым избиратель тугак моло автономный республиклаштат налеш.

Бюллетеньым налмек, избиратель бюллетеньым заполнятлаш ойырымо комнатыш пура. Тудын деч моло тушто лийын ок керт. Тиде тайным обеспечитлашлан ышталтеш.

Избиратель кажне бюллетеньыште ик кандидатлан гына голосоватлен кертеш.

Кунам избиратель бюллетеньым шке заполнятлен ок керт гын, (мутлан, шинчаже ок уж, кидше черле, але тунемдыме, молат) тудо кеч могай грамотный избирательым (избирательный комиссий членым гына огыл) бюллетень заполнятлыме комнатыш ӱжын кертеш. Ӱжмӧ избиратель тудын кузе ончыктымыж семын бюллетеньым заполнятлышаш.

Бюллетеньым заполнятлымек, избирательлан тудым конвертыш пыштыман да клеитлыман. Ты годым бюллетень ден конвертын тӱсыжым шекланыман, (мутлан, ош тӱсан конвертыш ош тӱсан бюллетеньым пыштыман). Тидын мӧнгӧ избиратель участковый избирательный комиссийын комнатышкыже кая да бюллетеньым избирательный ящикыш (урныш) колта.

Автономный республикыште кажне помещеньыште кок избирательный ящик лиеш: союзный ден автономный республик Верховный Советыш сайлышашлан посна. Кажне ящикыште конверт образец да автономный але союзный республик Верховный Советыш сайлышашлан серен ончыктлалтеш.

Отв. редактор— Г. М. ЭРСКИЙ.

Адрес редакции: Мар. АССР, г. Иошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комн. № 74, телефон № 90. | Упол. Главлита Мар. АССР А—575. Тираж 3000 экз. Иошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.